

Afgørelser – Reg. nr.: 03161.00

Fredningen vedrører: Kjelderbakke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

18-11-1963

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

Areal. 84 ha hede.

Fredet Fredningsnævnets kendelse af 18/11 1963.

Formål Bevarelse af historisk og videnskabeligt interesseområde. (*Digevoldning*).

Indhold Status quo, bortset fra skødets grusgravningsret. Offentlig adgang.

Matr.nr. 41n, 45c, 46b, 49g, 50d Øster Lem by.

Ejer Nationalmuseet.

Påtaleret Nationalmuseet og Fredningsnævnet.

U d s k r i f t

af

protokol for fredningsnævnet for Ringkjøbing amtsrådskreds.

År 1963 mandag den 18. november kl. 10,30 afholdt fredningsnævnet møde på Øster Lem hede, hvor da foretoges:

R.A.F. 306/1963

Begøring fra Nationalmuseet om fredning af Øster Lem hede, matr. nr. 41n, 45g, 46b, 49g og 50d Øster Lem by m.m., Lem sogn.

Mødt er formanden, dommer Møller Nielsen, det amtsvalgte medlem fhv. sognerådsformand Ole Kristensen, Hover, og det kommunevalgte medlem maskinarbejder Mads Lunde, Lem.

Der fremlægges:

1. Anmodning fra Nationalmuseet om fredning af Øster Lem hede, matr. nr. 41n, 45g, 46b, 49g og 50d Øster Lem by, Lem sogn.
2. Tingbogsattest.
3. Skrivelse af 20. september 1963 fra Nationalmuseet til landsretssagfører J. Dalgaard-Knudsen om rejning af fredningssag.
4. Matrikelskort.
5. Kort over oldtidsagre på Øster Lem hede.
6. Genpart af indkaldelser.

For Nationalmuseet møder landsretssagfører J. Dalgaard-Knudsen og museumsinspektør Kunwald.

For Ringkjøbing Amt møder amtsrådsmedlem Aage Ebbensgaard.

For Sdr. Lem sogn møder sognerådsmedlem landmand L. Kold-Jensen, Lem.

Arealet besigtigedes, og nævnet fik herunder forevist de såkaldte digevolding-forekomster - spor af dyrkning i oldtiden - hvoraf der findes en del på heden.

Mødet henlagdes derefter til Røgind kro.

Landsretssagfører J. Dalgaard-Knudsen tilbød på Nationalmuseets vegne at lade Øster Lem hede, matr. nr. 4ln, 45c, 46b, 49g og 50d Øster Lem by, Lem sogn, indgå under fredning uden erstatning således, at arealet skal henligge i dets nuværende tilstand, at arealet ikke må bebygges, at der ikke må opstilles master, boder eller andet skæmmende, at der ikke på arealet må henlægges affald af nogen art, at der ikke på arealet må foretages afgravning af nogen art, udover hvad den i Nationalmuseets skøde indeholdte grusgravningsret måtte medføre, at der ikke på arealet må henlægges sten, grus eller jord, og at offentligheden skal have adgang til arealet.

Der fremsattes ikke indsigelser mod den begærte fredning.

Nævnet optog sagen og afsagde straks sålydende

k e n d e l s e :

Da nævnet finder, at Øster Lem hede af historiske og videnskabelige grunde og isvrigt er fredningsværdig, og at betingelserne for fredning efter naturfredningslovens § 1 foreligger,

e r a g t e s :

Ejendommen matr. nr. 4ln, 45c, 46b, 49g og 50d Øster Lem by, m.m., Lem sogn, Øster Lem hede, undergives fredning på de foran anførte vilkår.

Påtaleret tillægges Nationalmuseet og fredningsnævnet for Ringkøbing amtstrådkreds, hver for sig.

Mads Lunde.

Ole Kristensen.

Møller Nielsen.

Kendelsen med vedhæftede kort vil være at tinglyse på ovennævnte ejendom.

Sagen sluttet.

Mødet havet.

Møller Nielsen.

cfr. *KK*
P

/P.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKØBING AMTSRÅDSKREDS,

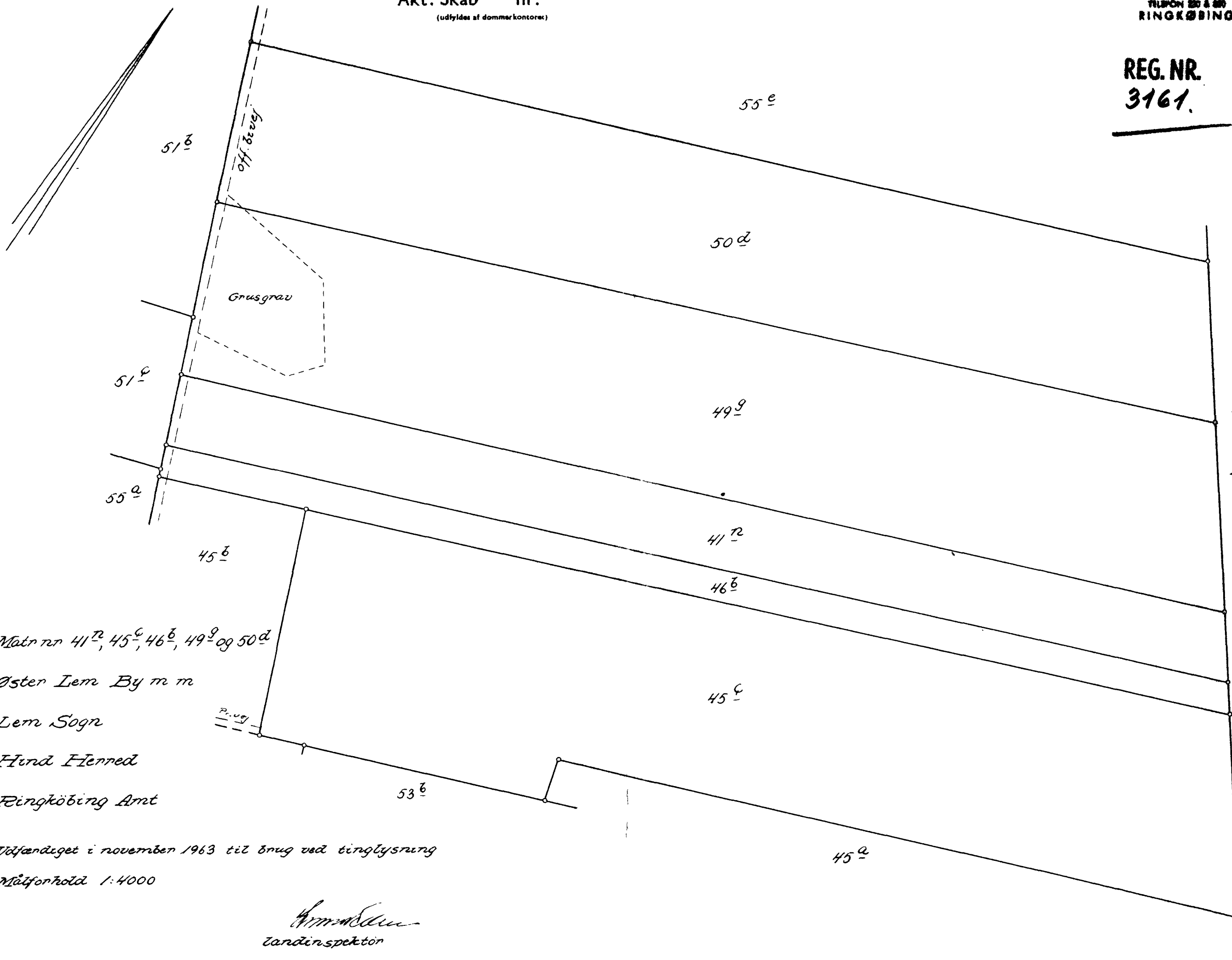
den 29. november 1963.

Møller Nielsen

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

L. EDENS & C. H. KNUDSEN
LANDINSPEKTORER
TELEFON 220 & 221
RINGKØBING

REG. NR.
3161.

Fænborg
og
Fløjmose-
gård

Matr nr 41^r, 45^c, 46^b, 49^g og 50^d

Øster Lem By m m

Lem Sogn

Hind Hæned

Ringkøbing Amt

Udfærdiget i november 1963 til brug ved tinglysning

Målforshold 1:4000

[Signature]
Landinspektør

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 03161.00

Dispensationer i perioden: 12-03-2001

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen Herning, den 12. marts 2001
14 MRS. 2001 R.A.F. 100/00

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Ringkøbing Museum er d.d. tilskrevet således:

"Ringkøbing Museum, Herningvej 4, 6950 Ringkøbing, ansøger om tilladelse til i forbindelse med arkæologiske undersøgelser at grave et 20 m langt, 1 m bredt og 1 m dybt felt i den nordøstlige del af Øster Lem Hede. – Lb. nr. 79 – Øster Lem Hede.

Ved fredningsnævnets kendelse af 18. november 1963 blev et hedeareal kaldet Øster Lem hede fredet. Kendelsen, der er ganske kortfattet, indeholder et formål beskrevet som: "(fredningsnævnet finder, at)...*Øster Lem hede af historiske og videnskabelige grunde og i øvrigt er fredningsværdig, og at betingelserne for fredning efter naturfredningslovens § 1 foreligger, ...*". I kendelsen er sporene efter dyrkning i oldtiden omtalt således: "*Arealet besigtigedes, og nævnet fik herunder forevist de såkaldte digevolding-forekomster – spor af dyrkning i oldtiden – hvoraf der findes en del på heden.*" Selve fredningsbestemmelsen er sålydende: "*at arealet skal henligge i dets nuværende tilstand, ... at der ikke på arealet må foretages afgravning af nogen art, udover hvad den i Nationalmuseets skøde indeholdte grusgravningsret måtte medføre ...*"

Fra Ringkøbing Museum er modtaget ansøgning om at foretage udgravning af en gammel markager i et hjørne af fredningen.

Skov- og Naturstyrelsen har ved en skrivelse af 6. februar 2001 oplyst, at arealet er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 12, hvorefter der ikke må foretages ændringer i tilstanden af fredede fortidsminder. Styrelsen gav dog ved samme skrivelse tilladelse til det ansøgte, da undersøgelserne uden tvivl vil bidrage til at øge vor viden om og forståelse af oldtidsagrene. Der er endvidere henvist til, at det kun er et meget begrænset areal, der undersøges, og at der graves med håndkraft. Efter endt udgravning bliver de afgravede tørv og den opgravede jord lagt tilbage, så arealet retableres fuldt ud.

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 9, stk. 4 i forretningsordenen for Fredningsnævn.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, idet dette ikke er i strid med fredningens formål. Jeg har især lagt vægt på de forhold, der er anført i tilladelsen fra Skov- og Naturstyrelsen.

Tilladelsen gives på vilkår, at området retableres fuldstændigt umiddelbart efter undersøgelse af afslutning.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKJØBING AMT

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Med venlig hilsen

H. Stamp”

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

H. Stamp

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 03161.00

Dispensationer i perioden: 31-07-2007

SCANNET

Herning, den 31. juli 2007

FRD 36/2007

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 2 AUG. 2007

Aarhus Universitet er d.d. tilskrevet således:

"Aarhus Universitet, Institut for Antropologi og Arkæologi, Moesgård, 8270 Højbjerg, ansøger om tilladelse til at gennemføre geoarkæologiske undersøgelser i agerskel på Øster Lem Hede.

Ved fredningsnævnets kendelse af 18. november 1963 blev et hedeareal kaldet Øster Lem hede fredet. Kendelsen, der er ganske kortfattet, indeholder et formål beskrevet som: "(fredningsnævnet finder, at)... Øster Lem hede af historiske og videnskabelige grunde og i øvrigt er fredningsværdig, og at betingelserne for fredning efter naturfredningslovens § 1 foreligger, ...". I kendelsen er sporene efter dyrkning i oldtiden omtalt således: "Arealet besigtigedes, og nævnet fik herunder forevist de såkaldte digevolding-forekomster – spor af dyrkning i oldtiden – hvoraf der findes en del på heden." Selve fredningsbestemmelsen er sålydende: "at arealet skal henligge i dets nuværende tilstand, ... at der ikke på arealet må foretages afgravning af nogen art, udover hvad den i Nationalmuseets skøde indeholdte grusgravningsret måtte medføre ..."

Fra Århus Universitet er modtaget ansøgning om at foretage 3 udgravninger af de gamle markagre.

Kulturarvsstyrelsen har ved en skrivelse af 7. juni 2007 givet tilladelse til det ansøgte efter museumslovens § 29 j, stk. 1, jf. § 29 e, stk. 1. Tilladelsen er givet på en række vilkår.

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 9, stk. 4 i forretningsordenen for Fredningsnævn.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, idet dette ikke er i strid med fredningens formål. Jeg har især lagt vægt på, at undersøgelsen forventes at kunne bidrage med ny viden om de landbrugsstrategier, som blev anvendt ved Øster Lem Hede, og om hvordan agersystemet og evt. dyrkningsstrategierne udviklede sig over tid.

Tilladelsen gives på følgende vilkår, idet jeg bemærker, at disse vilkår er næsten i overensstemmelse med de vilkår, der er stillet af Kulturarvsstyrelsen:

- der må maksimalt graves 3 søgegrøfter af op til 1,5 meters bredde og op til 12 meters længde,
- evt. beskadigelser på de øvrige agerskel skal i videst mulige omfang begrænses, samt

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

- arealerne skal retableres fuldstændigt umiddelbart efter undersøgelsens afslutning.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

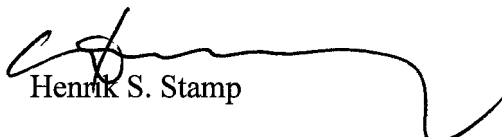
Gebyret tilbagebetales, hvis der gives helt eller delvist medhold i klagen.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve",

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp